

El espectador y la crítica

El teatro en España en 1960

Des de l'any 1958, Francisco Alvaro, perspicax crític teatral de Valladolid, ve editant pel seu propi compte, uns llibres que recullen, ordenades per dates, totes les estrenes que tenen lloc a Madrid Aquet que, avui, comentem, és doncs el tercer d'aquesta interessant sèrie.

Podem assegurar que són uns llibres que s'aparten radicalment de tot allò que s'havia fet fins ara dins el camp de la crítica teatral. I pel que respecta al de l'any 1960, l'autor ha ampliat notablement l'habitual informació, tot afegint-hi un resum de les activitats desplegades, així mateix, a Barcelona i a la resta de les províncies.

Diem abans que no són uns llibres corrents de crítica. I no ho són, posat que en l'exposició i l'anàlisi de cada obra, l'autor, convertit en expectador, sosté un àgil i viu diàleg amb tots els crítics dels periòdics madrilenys. Això fa que, ultra la seva originalitat, les referències i les cròniques de les obres no tinguin aquell to àrid, i sovintment doctoral, que acostumen a tenir moltes de les crítiques que arriben a les nostres mans. I alhora ens permet de conèixer, en agudes síntesis, el nivell crític de cada moment i l'impacte que causaren, i la resonància que obtingueren, les obres el dia de llur estrèna, entre el públic,

El lector que encara conservi actiu el virus del teatre, forçosament ha de gaudir amb la lectura d'aquest llibre, ja que a més a més, d'ésser escrit amb molta fi-nor i amb molta mesura, sense adonar-se es troba que, al mateix temps, es converteix en jutge de l'obra i ensems de la crítica. Sap, en cada obra, com reacciona el públic i sap també la vàlua que li concedeix la gent entesa.

A més a més de les obres estrenades per les companyes professionals, l'autor ens parla també de les que presentaren els diferents grups «amateurs» i de «camara»; dels locals destinats a teatre; dels premis establerts i llurs respectius guanyadors; de les obres que tingueren major nombre de representacions. etc. Finalment, dedica un breu record a aquells actors, autors i d'altra gent relacionada amb el teatre que, dins l'esmentat any, desaparegueren, per a sempre més, de l'escena,

Tots sabem que s'ha dit i s'ha repetit moltes vegades que el teatre sofreix una greu crisi. Sens dubte, al nostre entendre, hi influeix la falta de farmació escènica que, en general, presenta el nostre públic. La inmensa majoria dels espectadors encara té la idea que el teatre no és —ni ha d'ésser— res més que un agradable esbarjo, un simple passatemps. Com vulgarment es diu, no hi veu més enllà del nas.

LIBROS LIBROS LIBROS

Poesia necessària

Tomàs Garcés, en un llibret breu, ens acaba de donar la versió catalana d'algunes de les millors composicions de cinc poetes italians actuals. Umberto Saba (1883-1957), Vincenzo Cardarelli (1887-1959), Giuseppe Ungaretti

Per això, creiem que llibres com aquest, escrits amb sinceritat, i sobretot amb senzillesa, sense pretensions, a l'abast de totes les intel·ligències, poden ser de molta utilitat, per anar encarrilant i perfeccionant la sensibilitat i l'educació teatral dels espectadors.

El volum corresponent a l'any 1960 ve avalat per un magnífic próleg de José Mª Pemán. Nombroses il·lustracions, impreses en paper «couchè», i una sèrie d'oportuns índexs, completen aquesta interessantíssima guia, que constitueix un exacte testimoni gràfic i literari d'allò que fou el teatre a Espanya, dins l'any passat, i un amè llibre de consulta per a tots aquells que s'interessen realment per les coses del tan sotraguejat «carro de Tèspis»,

M.

Fitxa del llibre. EL ESPECTADOR Y LA CRÍTICA.- EL TEATRO EN ESPAÑA EN 1960. Autor: Francisco Alvaro. Edició del propi autor. Valladolid, Abril 1961. 364 pàgines. Preu: 80 pessetes. Subscripció als tres volums publicats (anys 1958, 1959 i 1960): 180 pts.

(1888), Eugenio Montale (1896) i el Premi Nobel Salvatore Quasimodo (1901) ens són oferts en versió catalana acurament realitzada per un dels nostres bons poetes.

L'obra constitueix el volum 4 de la col·lecció «Quaderns de Poesia».

Des del «Trieste» que ens canta Saba en la composició que inaugura el llibre, fins l'angoixós «Home del meu temps» de Quasimodo que el clou, trenta petits però densos poemes ens porten la millor veu poètica de la Itàlia d'avui, Poemes del nostre temps, on es barreja el lirisme àgil i agradós amb la inquietud i l'angoixa de la sensibilitat que no es pot desentendre de la problemàtica del nostre afany.

Amb aquestes mostres —amb regust de poc— ens adonem, si mai podiem haver ho oblidat, que la poesia ens és avui més necessària que mai, perquè ella ens dona el perfil essencial de l'esperit del viure nostre en aquests dies grans i difícils en els quals hem estat cridats a viure.

Fitxa del llibre: CINCO POETES ITALIANOS. (Saba-Cardarelli Ungaretti Montale Quasimodo). Traducció i próleg de Tomàs Garcés. Quaderns de Poesia, n° 4. Barcelona, 1961. 61 pàgs. 30 pts

Un llibre útil: un nou diccionari

L'editor barceloní Albertí acaba de publicar, redactat per ell mateix, un Diccionari Castellà-Català i viceversa. No cal dir que celebrem l'aparició d'aquest volum, imprès amb molta cura, posat que els que disposàvem fins a la data (Vallès, Artell, Albert Torrellas, etc.) més que veritables diccionaris eren només uns breus vocabularis, i per tant, bastant incomplets.

Albertí, amb una paciència i una força de voluntat dignes de tota lloança i admiració, ha compost un llibre que, sense que puguem dir que sigui definitiu (no hem d'oblidar que els diccionaris no són ni poden ser mai definitius, tota vegada que les llengües evolucionen i s'enriqueixen d'una manera contínua) ha posat una pedra que considerem fonamental en l'edifici de la nostra parla.

A més a més d'incloure així mateix les paraules tècniques més noves, els noms de pila i els geogràfics de gairebé tots els països de llengua catalana, conté molts aforismes i dites populars amb les corresponents traduccions i equivalències, i l'estructura que l'autor ha donat a l'obra fa que, de moment, i mentre no hi hagi cap filòleg que s'empregui aquesta tasca, serveixi també de diccionari de sinònims, totalment inèdit a casa nostra.

Encapçalen l'obra dos prólegs molt interessants (un de català i l'altre, diferent, en castellà) i unes breus, però eficaces, normes gramaticals catalanes, a càrrec d'Enric Hernández-Roig, explicades en castellà, la qual cosa podrà permetre l'estudi de la nostra llengua a totes aquelles persones que han vingut a establir-se a la nostra terra procedents d'altres províncies espanyoles.

Considerem, a més a més, que és un llibre molt útil per a tots aquells que es veuen obligats a haver d'escriure sovintment en les dues llengües, a fi d'evitar l'ús molt generalitzat de barbarismes que, vulgues o no, imposa la coexistència idiomàtica que presenta Catalunya.

M

Fitxa del llibre — DICCIONARI CASTELLA-CATALA I CATALA - CASTELLA.— Autor i Editor: S. ALBERTÍ.— 1ª edició, maig 1961.— 1182 pàgines. Preu. 450.